

Handläggare: Astrid Rahlén
Tfn: 08-508 09 021

Till
Norrmalms stadsdelsnämnd

R E M I S S A N G Å E N D E F Ö R S L A G
T I L L P R O G R A M F Ö R V Ä S T R A
C I T Y

Förslag till beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande av den 8 februari 2000. Nämnden ställer sig därmed bakom de synpunkter och förslag som framförs i tjänsteutlåtandet.

Olof Öhman
Stadsdelsdirektör

Ingrid Widebäck
Miljö- och områdeschef

Sammanfattning

Norrmalms stadsdelsnämnd har fått en remiss angående ett förslag till program för Västra City från stadsbyggnadskontoret. Förvaltningen är i huvudsak positiv till projektet Västra City. I detta läge vore det värdefullt för Stockholm med en förstärkning av hotell och konferensfunktioner. Allmänt anser förvaltningen dock att bebyggelsen måste innehålla fler bostäder samt utformas trivsammare i mindre och mer varierade kvarter. Det är mycket viktigt att man håller fast vid ambitionen att integrera olika verksamheter, och att så långt möjligt söka återskapa bostadskvarter med stadsqualiteter även när läget är svårt och utmanande. Likaså måste större vikt läggas vid parkfrågorna och bebyggelsens möte med vattnet. När det gäller de olika bebyggelsealternativen anser förvaltningen att förslagen 1B och 1T med ett kvadratisk torg vid Klarabergsviadukten är de som bäst passar in i miljön.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats av Miljö- och områdesavdelningen

Bakgrund

Norrmalms stadsdelsnämnd har fått ett förslag till program för Västra City på remiss från stadsbyggnadskontoret, som helst vill ha svar senast 2000-03-17. För att stadsdelsnämnden ska ha möjlighet att avvakta eventuella synpunkter från samrådsmötet så har dock förlängd remisstid beviljats. Detta innebär att nämnden kan välja att bordlägga ärendet till sammanträdet den 16 mars.

Samråd

Samrådsmöte äger rum torsdagen den 17 februari kl 19.00 i Tekniska Nämndhusets hörsal, Fleminggatan 4.

Sammanfattning av remissen

Stadsbyggnadsnämnden har uppdragit åt stadsbyggnadskontoret att upprätta ett planprogramförslag för Västra Citys utbyggnad. Området omfattar city delen mellan Vasagatan och Klara Sjö. Aktuella projekt är, förutom en allmän upprustning av området, tredje spåret och centraltunnel eller pendeltågstunnel och Centralbro samt överdäckning av bangårdsområdet. Vidare ingår Postterminalen Stockholm Klaras ombyggnad till en större hotell- och kongressanläggning. Programmet kan delas upp i sex olika projekt.

1. Bangårdsområdet norr om Kungsbron föreslås utredas vidare i samband med resten av bangårdsområdet norr om programområdet i enlighet med ÖP 99.
2. Bangårdsområdet mellan Kungsbron och Klarabergsviadukten som föreslås överdäckas med kontor, hotell, butiker och bostäder.
3. Vasagatan med kvarteren Kortbyrån och Pennfäktaren samt Arlanda Express. Ny detaljplan klar. Tunnelbaneuppgången i Vasagatan flyttas och cirka 500 nya hotellrum tillkommer i området.

4. Postterminalen föreslås byggas om- och till för att rymma ett högklassigt hotell med cirka 450 rum och en kongressanläggning för cirka 4000 personer. Två olika möjliga alternativ har studerats och redovisas.
5. Centralstationen samt bangårdsområdet mellan Klarabergsviadukten och Centralbroviadukten som föreslås överdäckas för en ny övre hall, butiker och kontor samt en ny angöringsgata till Centralstationen.
6. Området söder om Centralbroviadukten föreslås med antingen Centralbron kvar med en pendeltågstunnel eller riven och ersatt med en Centraltunnel och ett tredje spår.

Stadsbyggnadskontoret har till förvaltningen uppgett att det är vissa frågeställningar som man särskilt önskar få belysta och kommenterade av remissinstanserna. Dessa är av övergripande natur:

- *Ska spårområdet däckas över ända till vattnet, eller bör det lämnas mera öppet?*
- *Hur ska frågan om Postterminalen hanteras? Kan kördäcket användas för kongresser?*
- *Bör bebyggelsen utformas som mysiga kvarter eller i form av höga hus?*
- *Bör man ha inriktningen att city ska växa – i form av bostäder och kontor – eller ska området istället utgöras av en affärs-, kongress- och internationell mötesplats, ett slags Arlanda mitt i city?*
- *Hur kommer den pågående privatiseringen, t.ex. catering m.m, att påverka innehåll och funktion?*

Två stora aktörer i sammanhanget, Banverket och SJ Fastigheter, arbetar för närvarande med flera utredningar om områdets möjliga utveckling. Banverkets utredning om den framtida spårkapaciteten på Centralbangården förväntas presenteras i höst.

Stadsdelsnämndens tidigare ställningstaganden

Området har tidigare behandlats i remissvar till bl.a. förslaget till Översiktsplan –96 för Centrala stan, förslag till trafik- och gatumiljöplan för City och Gamla stan, svar på motion om överdäckning av spårområdet och Klarastrandsleden norr om Kungsbron för bl.a. bostadsbyggande, samt i samband med detaljplanearbete för kvarteren Kortbyrån och Pennfåktaren vid Vasagatan.

I dessa svar har nämnden bl.a. tryckt på att det är av största vikt att det tillskapas bostäder inom detta område och att man måste få till stånd ett

sammanhängande cykelvägnät med cykelbanor överallt där så är möjligt. Vidare har uttryckts att området är i stort behov av grönytor och fler trädplanteringar.

Stadsdelsnämnden har i *remissvar angående program för ny detaljplan för bl.a. kvarteren Kortbyrån och Pennfäktaren* också poängterat att det är nödvändigt att alla förändringar i detta område samordnades samt att stadsbyggnadskontoret borde inleda ett nära samarbete med stadsdelsförvaltningens tjänstemän. Vidare ansåg man att detta område är i stort behov av bostäder samt en genomgripande upprustning av alla baksidesmiljöer". Ett nytt gångstråk från Klarabergsviadukten till Vasagatan och City såg man som mycket positivt, dock ansåg man att cykeltrafiken fått en alltför underordnad betydelse.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Området Västra City - Barnhusviken anges i översiktsplanen ÖP99 som ett av Stockholms 12 stadsutvecklingsområden. Där anges bl.a. att *"ny bebyggelse måste bidra till att aktivera gatustråken och binda ihop city med Kungsholmen. Parkfrågorna och bebyggelsens möte med vattnet bör särskilt uppmärksammas i den fortsatta planeringen. Ett genomförande av Centraltunneln ger stora möjligheter till förnyelse kring i första hand Tegelbacken. Läget kräver karaktärsbyggnader. Postens dominans i stadsbilden bör brytas."*

Hotell och konferenscentrum med plats för internationell förvaltning anges som lämpligt innehåll, som ska integreras med bostäder och kommersiella verksamheter. Tegelbacken kan ge plats för bostadskvarter, liksom även en överdäckning av spårområdet vid Barnhusviken.

Norrmalms stadsdelsförvaltning instämmer i denna grundsyn angående områdets utformning och innehåll, och vill framhålla vikten av att man vid den fortsatta detaljplaneläggningen gör stora ansträngningar för att få ner skalan, både när det gäller byggnadsvolymer och "mellanrummen". Allmänt anser förvaltningen att bebyggelsen måste innehålla fler bostäder samt utformas trivsammare i mindre och mer varierade kvarter. Likaså måste större vikt läggas vid parkfrågorna och bebyggelsens möte med vattnet.

Stadsbyggnadskontoret har delat in programmet i sex olika projekt, som förvaltningen vill kommentera enligt följande:

1. Bangårdsområdet norr om Kungsbron.

Stadsdelsförvaltningen anser att det är viktigt att andelen bostäder kan öka i city och vill framhålla det angelägna i att man i ett eventuellt projekt

satsar på just bostäder. Efterfrågan på lägenheter i innerstan är fortsatt hög, samtidigt som miljön i city på många sätt skulle förbättras med en högre andel bostäder. Däremot finns det enligt stadsdelsförvaltningens mening inget skäl att bygga fler kontor i området, annat än möjligen i de lägre våningsplanen som skydd mot buller. Dessa kvarter behöver framför allt en stadsmässighet med bostäder, kaféer, restauranger och butiker. En överdäckning av Klarastrandsleden och spårområdet är intressant och kan ge stora miljövinster, vilket bör utnyttjas för att få till stånd en bra och trevlig boendemiljö. Detta områdes framtida utformning hänger också i hög grad samman med planerna för Norra Bantorget och kilen upp mot Torsgatan.

2. Bangårdsområdet mellan Kungsbron och Klarabergsviadukten.

En överdäckning föreslås, innehållande kontor, hotell, bostäder och butiker. Förvaltningen anser att det i detta område främst måste byggas bostäder där så är möjligt, i kombination med butiker och kaféer. Hotell får komma i andra hand om det alls är nödvändigt.

3. Vasagatan och Arlanda Express

Stadsdelsnämnden har i tidigare yttrande särskilt framfört önskemål om bostäder, god tillgänglighet och handikappanpassning samt bra cykelstråk. Om bostäder inte gick att bygga p.g.a. alltför höga bullernivåer, ansåg nämnden att avkontorisering av andra fastigheter skulle krävas som motprestation. Detaljplanen är nu godkänd och innehåller tyvärr inga bostäder.

4. Postterminalen

Förvaltningen anser att denna med fördel kan rymma hotell och kongressanläggning, och att det större alternativet med byggnation även på lastdäcket kan tänkas. Detta är ett bra läge för en sådan anläggning. Särskilt intressant är de goda förbindelserna med direktanslutning till tågperongen. Ett stort garage med infart från Klarastrandsleden är också positivt, och bör innebära att Klarabergsviadukten skonas från trafikökningar.

5. Centralstationen och området söder om Klarabergsviadukten

Det skulle kunna provas, anser förvaltningen, om inte byggnaden längst i väster, föreslagen för hotell och avlufttorn, skulle kunna rymma bostäder, kanske med någon form av överdäckning/terrass mot vattnet. Kontorsbyggnaden i anslutning till Centralstationen är i alternativ 2B och 2T alltför stor och tung och bör brytas ner i mindre volymer.

6. Området söder om Centralbroviadukten

Två alternativ redovisas, med antingen Centralbron kvar i kombination med en pendeltågstunnel, eller riven och ersatt med en Centraltunnel och ett tredje spår. Detta är en fråga för regeringen att avgöra. Även andra alternativ är tänkbara. Någon signal från regeringen om fortsatt inriktning förväntas under våren. Om tunnelalternativet ska gälla finns enligt förvaltningen förutsättningar för ett grönt och fotgängarvänligt område vid Klara Sjö framför kongressanläggningen, som då måste tas tillvara. Överdäckningar redovisas för båda alternativen, i större och mindre varianter. Alla dessa ser på de redovisade bilderna mycket monumentala ut och riskerar att uppfattas som en mur mot vattnet. Om en överdäckning i detta läge ska göras bör den förses med bostäder i en snygg och varierad utformning mot vattnet. I annat fall anser förvaltningen att en mer öppen yta bör eftersträvas, försedd med grönska och bra gångförbindelser.

Förvaltningen är i huvudsak positiv till projektet Västra City. I detta läge vore det värdefullt för Stockholm med en förstärkning av hotell och konferensfunktioner. Det är dock mycket viktigt att man håller fast vid ambitionen att integrera olika verksamheter, och att så långt möjligt söka återskapa bostadskvarter med stadskvaliteter även när läget är svårt och utmanande. Just eftersom det finns en stor efterfrågan på hotell och lyxigare kongresslokaler i detta unika nybyggnadsläge, borde det finnas förutsättningar för en kombination med bostäder. Det är också viktigt att redan från början slå fast att i modern nybyggnation i stadsområden bör ingå ett stort mått grönska, på ett eller annat sätt.

När det gäller de olika bebyggelsealternativen anser förvaltningen att förslagen 1B och 1T med ett kvadratisk torg vid Klarabergsviadukten är de som bäst passar in i miljön. Den stora öppna ytan som ett stort avlångt parkeringstorg mellan Klarabergsviadukten och Kungsbron känns främmande och mindre tilltalande. Ett torg med utblick mot Blekholmstorget kan vara motiverat, men kräver omsorgsfull utformning och någon form av avgränsning.

Bilaga: Norrmalms barnchecklista

(OBS! Remisshandlingarna har tidigare delats ut till nämnden. De kan beställas hos registratören, tel 508 09 017.)